

Serie: Een kerk met passie (4)

Zondag 15 oktober 2017

Thema: Een betrouwbare leer

Openbaring 2,12-17

Inleiding

Deze week genieten we nog van een paar zonnige dagen. Maar dan zal het met het zonnige weer snel gebeurd zijn en zal de herfst echt zijn intrede doen. Dat betekent dat het kouder wordt en ook de veldmuisjes een warmer oord zoeken. Geen zin in deze ongenode gasten? Er is een even simpele als doeltreffende techniek. Een stukje kaas op een haakje. Zodra het haakje geraakt wordt, schiet de klem los en de muis zit gevangen. Het lokaas heeft gewerkt! Zo gaat het vaak ook in het leven van alledag. Er word je een prachtige vakantiereis aangeboden voor weinig geld. Maar uiteindelijk blijkt het bedrijf niet bona fide en ben je al je geld kwijt. Of je ontmoet een aardige jongen die strooit met mooie cadeaus. Reuzengezellig allemaal. Totdat blijkt dat je met een loverboy te maken hebt. Zo kan het ook gaan wanneer je Jezus wilt volgen. In vers 14 wordt het woord lokaas, val gebruikt. Jezus waarschuwt ons voor situaties die schadelijk kunnen zijn.

Wat is er aan de hand? Pergamum is een stad van niveau. Hier woonden ontwikkelde mensen. Het was een 'city of talent'. Op Alexandrië na bezat Pergamum namelijk de grootste bibliotheek in die tijd waar maar liefst 300.000 boeken stonden! Door een ruzie met Alexandrië verbood de farao van Egypte de export van papyrus waardoor Pergamum een fiks probleem had. Er werd naarstig gezocht naar een oplossing. Die kwam en hoe! Het leidde tot de uitvinding van perkament: de huid van dieren werd gebruikt om op te schrijven.

Uitstekend materiaal dat Pergamum in één klap beroemd maakte. Het product werd genoemd naar de stad waar het uitgevonden werd: perkament. Een stad met kennis, ontwikkeling, cultuur. Een stad met een kerk die een brief van de Koning van de kerk krijgt.

1. Riskant

Hoe mooi de stad ook is en hoe indrukwekkend het niveau, als je door de ballon heen prikt, krijg je een ander beeld. Jezus zegt namelijk dat daar de troon van satan is. Hier is Gods tegenstander actief! Christen-zijn is hier buitengewoon riskant! Waar moet je dan aan denken? Allereerst het immense altaar dat je er kon vinden, gewijd aan de oppergod Zeus. Eén van de zeven wereldwonderen van die tijd. Daarnaast trok de tempel van Asklepios, de god van de geneeskunst, veel aandacht. In de tempel was een geneeskrachtige bron te vinden. Het symbool van Asklepios was een slang (vandaar het slangetje dat we zien op de voorruit van een doktersauto en dat we nog steeds esculaap noemen). Pergamum was een waar bedevaartsoord geworden. Een soort Lourdes van die tijd. Als bijnaam had Asklepios de titel heiland gekregen, omdat hij op zo'n wonderlijke manier genezingen tot stand kon brengen. En dan was er nog de tempel ter ere van de keizer, die als een god en heiland werd gezien. In een gesprek met de keizer moest je elke zin beginnen met: mijn heer en mijn god.

Wat doe je in zo'n omgeving? Jezus prijst de christenen in Pergamum dat ze trouw zijn gebleven aan Hem. Ze gingen niet overstag. Zou Jezus zo'n compliment naar ons toe maken? Waar vertrouwen wij op? Moedertje Natuur? Indrukwekkende Geneeskunst? Politieke macht? Of ...? Jezus zegt: hoe belangrijk ben ik voor jou?

2. Radicaal

Toch zit in deze brief ook een duidelijke waarschuwing. Niet voor niets wordt Jezus getekend als degene die het tweesnijdend zwaard in zijn mond heeft. Je had destijds in de Romeinse steden proconsuls die een bepaalde regio moesten besturen. En sommige van hen hadden het 'ius gladii': het recht van het zwaard. Zij mochten beslissen over leven en dood. Nu mag de consul van Pergamum dat recht hebben, maar Jezus' macht is groter. Hij is degene die je moet vrezen. Waarom verschijnt Jezus hier zo?

Omdat ze in Pergamum in de val zijn gelopen. En ze hebben het niet eens door. Vers 14 zegt dat ze blijven vasthouden aan de leer van Bileam. Zo gaat dat vaak: mensen die fouten maken gaan hun fouten nog verdedigen ook! Waar gaat het hier om? Toen de Israëlieten vlak voor de poorten van het beloofde land stonden, lag het beloofde land binnen handbereik (Numeri 25,1-2 en 31,16). Maar het ging toch nog verkeerd. Er waren contacten gekomen met Midianietische en Moabietische vrouwen. Die vroegen hun om mee te doen met het offeren aan Baäl Peor. Natuurlijk met alle pleziertjes die daarbij hoorden na afloop van het ritueel, zoals tempelprostitutie.

Zogenaamd ter ere van de god van de vruchtbaarheid. In die tijd voor heidense volken de gewoonste zaak van de wereld. Zo waren de Israëlieten in de val gelokt. Het brein achter dit alles? Bileam. Toen zijn missie mislukt was om het volk Israël te vervloeken, was hij op dit idee gekomen. Zo wilde hij ze weghalen bij de God van Israël. Het lokaas was uitgegooid. En de val zat dicht. Zijn opdrachtgever koning Balak kon tevreden zijn ...

Bileam leeft niet meer. En ook Balak ook niet. Maar hun ideeën zijn nog springlevend. In Pergamum hadden ze er mee te maken. Als je namelijk een bepaald beroep uitoefende, werd je uitgenodigd bij de activiteiten van je gilde, je beroepsgroep. En natuurlijk hoorden daar ook de festivals bij die aan de god van het gilde was gewijd. En voordat je het in de gaten had, deed je mee aan allerlei heidense praktijken. Je had het idee dat het moest voor je werk, maar ondertussen liep het op iets heel anders uit ...

In eerste instantie verdedigde men dat met praktische argumenten. Dit is nodig voor mijn werk. Op andere dagen houd ik me heel strak aan de geboden van God. We wonen toch niet op een eiland. Enzovoort. De Nikolaïeten onderbouwden dat. Het werd een bepaalde visie, een leer. We leven nu eenmaal in Pergamum. Het is een andere tijd. Het is een andere situatie. We leven nu. Je moet je nu eenmaal aanpassen. Ze begonnen het dus te verdedigen. En veroordeel ze niet te snel. Hoe gemakkelijk passen wij ons aan? Hoe radicaal zijn we nog in ons geloof? Zijn we in onze tijd niet verschrikkelijk tolerant geworden? Sta jij nog voor je geloof? En is dat in de praktijk nog te merken? Wij willen er toch ook niet uit liggen? Je wilt meedoen! Soms moet je over bepaalde dingen heen stappen; je werk is toch ook belangrijk. En succes? We gaan het verdedigen. Je sluit je aan bij de leer van Bileam ...

Maar Jezus volgen heeft een prijs! Vasthouden aan de ware leer kost je wat! Als jij Jezus wilt dienen, denk je dan dat het je niets zou kosten? Pas op, voordat je het in de gaten hebt word je een meester in relativeren!

Want zeg eens eerlijk: heb jij nog tijd voor God en de dingen van zijn Koninkrijk? Hoe eerlijk ben je in zaken? Hoe ga je met je geld en je tijd om? Ben je radicaal in het volgen van Jezus?

Voordat je het weet is er van je radicaliteit niets meer over. En je verdedigt het nog ook. Het is de leer van Bileam geworden. Je ontkent dat Jezus Heer is over heel je leven ...

3. Rijk

De oproep klinkt: breek met wat verkeerd is in je leven. Bedenk dat Jezus de Rechter is. Hij weet of je Hem in de steek hebt gelaten en dat nog goed praat ook. Misschien zit er achter je honger naar succes en een mooie baan een droom van een mooie toekomst. Je werkt ervoor. Je wilt het zo graag. Maar zoek dat dan bij Degene die kan geven waar jij naar verlangt. Jezus belooft: Wie overwint, zal Ik van het verborgen manna geven: geen aards brood, maar hemels brood. Volgens een joods verhaal was door de profeet Jeremia voor de verwoesting van de tempel de kruik, waarin het manna verborgen zat, verborgen in een grot in de berg Sinai. Wanneer de Messias zou komen, zou de pot manna weer tevoorschijn komen. Niemand zou wat tekort komen. God zal volkomen voor zijn volk zorgen.

Verder krijgt ieder die overwint een witte steen. Wanneer er in die tijd een rechtspraak was, moest de rechter een uitspraak doen. Dan gooide de rechter een witte of zwarte steen naar de beklagde: vrijspraak of veroordeling. Als jij overwint, is er voor jou een witte steen. Zeker, Jezus is de Rechter. Hij heeft een tweesnijdend zwaard. Maar Hij deelt ook witte stenen uit. Wie overwint, is vrij. En op die witte steen staat je nieuwe naam. Voor God ben je geen nummer, maar Hij heeft voor ieder een naam die bij je past. Wat een wonder van genade! De herinnering aan je oude zondige leven wordt uitgewist. Je mag een nieuw mens zijn!

Slot

Lokaas. Dat is er elke dag. Nog elke dag klappen er vallen dicht. Vakantiereizen die nooit komen. Liefde die geen cent waard is. Een betere baan die alleen maar stress geeft. Een gestrand huwelijk. Voordat je het weet, klapt de val dicht. Wat Jezus biedt is geen val. Hij wordt er niet beter van. Jij wordt er beter van! Hij werd arm. Hij gaf alles op. Hij gaf zijn leven. Hij biedt jou een witte steen: vrijheid. Toegang tot de Vader voor altijd. Is de keuze nog moeilijk?

Bijbelleestips en vragen voor de komende week:

- ❖ Wat is het lokaas dat jou wordt aangeboden? Ben je er wel eens op ingegaan? En ook goed gepraat? Hoe kijk je terug op die momenten?
- ❖ Hoe kun je vasthouden aan de ware leer en Jezus als Heer erkennen over heel je leven (2 Timoteus 1,3-14).

Een gezegende week in verbondenheid met Hem! Hartelijke groet, ds. Jan Bosch.